



Programma van Eisen toegankelijke bovengrondse container

Uitgangspunten:

- de container dient vindbaar, bereikbaar en toegankelijk te zijn voor alle gebruikers, ook als die gebruik maken van een hulpmiddel (rolstoel, rollator, stok, krukken) of een beperking hebben (blind, slechtziend, doof, slechthorend, oriëntatiestoornis) en kort van stuk zijn (kleine mensen)
- de container en diens omgeving dient veilig te zijn voor de gebruikers. Zij kunnen zich niet bezeren, bekneld raken, uit evenwicht raken of struikelen, uitglijden of besmeurd raken.

Een rolstoeler of rollatorgebruiker zal altijd zijwaarts langs de container gaan staan. Voorover strekken over de voetsteunen van de rolstoel of de rollator heen, gaat niet en is zelfs zeer risicovol omdat voorover vallen op de loer ligt.

De criteria die worden gehanteerd zijn afkomstig uit het Handboek voor Toegankelijkheid 7^e druk en het Bouwbesluit. Ze zijn vermeld met de afkorting HvT en BB. Daarnaast is gebruik gemaakt van de ergonomische informatie uit De Menselijke Maat van prof.ir. A.J.H. Haak, afgekort als MM.



Programma van Eisen toegankelijke bovengrondse container

- Blad 2 -

De eisen die aan de bovengrondse container gesteld worden:

Bedieningshoogte (HvT B12a)	:	1050 mm (optimale waarde) 900 – 1200 mm (middenwaarde)
Reikhoogte (HvT B12a)	:	400 – 1350 mm
Reikwijdte (MM 81)	:	maximaal 500mm vanuit middelpunt rolstoeler
Bedieningsweerstand (HvT B12b)	:	≤ 10 Newton (richtlijn 2024: ≤ 30 Newton)
Hoogteverschil randen (HvT B08b)	:	bij voorkeur vermijden, in ieder geval ≤ 20 mm
Maaswijdte/spleetbreedte (HvT B08b)	:	≤ 20 mm
Handgreep (HvT B12c, MM 15)	:	circa 200mm breed, goed te omvatten (doorsnede 30-50mm); stevig, ronde vorm
Zeer geschikte kleurmarkering (HvT B02c):		geel-blauw, lichtgroen-donkerrood, lichtgroen-zwart



Programma van Eisen toegankelijke bovengrondse container

- Blad 3 –

Toelichting en aandachtspunten:

- a) de bedieningshoogte van 1050 mm in combinatie met de reikhoogte van 1350 mm betekent dat bij keuze voor een klep de grootte daarvan beperkt wordt.
- b) de draairichting van de klep bepaalt ook of de container toegankelijk is:

Een klep die naar boven open wordt gedaan (scharnierend aan de bovenzijde), moet open gehouden worden en dat is een zware handeling die al gauw boven het criterium van de bedieningsweerstand (<30N) uitkomt. Bovendien moet dan met één hand de klep worden geopend en met de andere de inhoud gedeponereerd worden, hetgeen voor een rolstoeler in een zijwaartse beweging te ver is (reikwijdte). Een rollatorgebruiker moet steun kunnen houden aan de rollator en heeft daardoor ook maar één hand ter beschikking. Als de klep automatisch geopend wordt, is het wel mogelijk inhoud te deponeren als het een (niet doorlekkend) afvalzakje is; het omkiepen van een afvalbakje (30-40cm hoog) is op die hoogte een uitdaging.

Een klep die naar voren opent (scharnierend aan de onderzijde), moet via de greep aan de bovenzijde gepakt worden over de klep heen en dat bevindt zich vanuit zittende positie (rolstoeler) buiten de reikwijdte (uitgaande van klep van 30cm hoogte).

Een klep die naar opzij opent, kan – als de weerstand binnen de grens blijft – een optie zijn om de inworpopening binnen bereik te houden en de mogelijkheid te bieden om binnen de reikwijdte afval te deponeren.

- c) het verdient aanbeveling om de **rand van de inworpopening van de container zo ondiep mogelijk te maken**; dat scheelt in reikwijdte. Tegelijkertijd zou erover nagedacht kunnen worden om het als **schuifrand** te kunnen gebruiken om behulpzaam te zijn bij het wegwerpen van het afval; dat kan er dan overheen geschoven worden, de opening in.
- d) Een rolstoeler heeft door de hoepel (voortbewegingsrand op het wiel) naast de rolstoel nog zo'n 10cm nodig om de hand op de hoepel te kunnen leggen en ermee te rijden. Staat dus nooit strak tegen de container aan. De rollatorgebruiker heeft ook de hand om het handvat en staat er ook niet strak tegenaan; is zo'n 5-7cm, dus als met 10cm rekening wordt gehouden, zijn beide gebruikers meegenomen in de toegankelijkheid. **Deze centimeters worden afgetrokken van de reikwijdte.**



Programma van Eisen toegankelijke bovengrondse container

- Blad 4 –

Toelichting en aandachtspunten (vervolg):

- e) Als de container bijvoorbeeld onderaan een verdikte rand heeft, dan wordt de rand plus de afstand die de rolstoel of rollator daarvan moet houden om te functioneren, afgetrokken van de **reikwijdte**.
- f) De **reikwijdte** is de afstand tot waar de hand reikt als de rolstoelers zijwaarts naar de container reikt met gestrekte arm, gemeten vanaf het midden van het lichaam. Houd u er rekening mee, dat bij gestrekte arm de bedieningsweerstand van het handelen en het gewicht dat getild kan worden, afneemt naar zo'n 10N (de kracht van twee vingers).
- g) Voor slechtzienden, doven en slechthorenden is de **leesbaarheid van het digitale scherm** op de container van belang, zowel qua leesbaarheid van het scherm (lichtval) en invalshoek. Een flinke kleurindicator (rood-groen) in de juiste kleurtinten (zie criteria) maakt het eenvoudiger om de container te bedienen. Dit geldt overigens ook voor mensen die niet kunnen lezen of dyslectisch zijn. Door voor de belangrijkste handeling (alleen) een kleurcode te gebruiken, wordt het makkelijker communiceren tussen gebruiker en container.
- h) De **klik of piep bij ontgrendeling** helpt blinden om het signaal te begrijpen dat het afval kan worden ingeworpen.
- i) De **tagplaat** bevindt zich idealiter op de voorzijde tussen 900 en 1200mm, voorkeurswaarde 1050mm. Mochten er twee containers naast elkaar staan als één unit, dan is het raadzaam als duidelijk wordt aangegeven voor welke container de tagplaat is, zeker voor gebruikers met een beperking.
- j) De **vorm van de tag** is voor mensen met een beperking ook van belang. Een druppel of staafje is bijvoorbeeld voor mensen met een beperkte handfunctie lastig te hanteren. Een platte kaart in creditcardformaat aan een keycord is vaak makkelijker.
- k) De **kleur van de container** dient in contrast te zijn met de omgeving, zodat die voor slechtzienden duidelijk opvalt. De (grote) pictogrammen in contrasterende kleur helpen te herkennen waarvoor de container dient.
- l) Het helpt voor slechtzienden ter oriëntatie en begrip van handelen als de **diverse elementen van de container ook contrasteren door hun kleur**. De klep en het handvat dienen duidelijk herkenbaar te zijn; van een afwijkende, bij voorkeur contrasterende kleur volgens de richtlijn. Net als het helpt om het gebied waar de tag dient te worden aangeboden, opvalt.



Programma van Eisen toegankelijke bovengrondse container

- Blad 5 -

Voorbeelden ter verduidelijking en inspiratie:



Klep ligt terug, moeilijk te zien; lijkt door donker gat één kleur. Dikke, hoge rand, waardoor reikhoogte te hoog. Door rand onderaan en verdiept liggende klep ook geringe reikwijdte. Tagplaat ook te hoog.



Te hoog, voor kleine mensen (150cm en kleiner) niets in te leggen, voor rolstoelers en rollatorgebruikers evenmin. Teveel weerstand op klep, niet open te trekken.



Voorbeeld gebruik container door rolstoeler waarmee ook door het terugvallende bovendeel de beperking van de bedieningsmogelijkheid zichtbaar wordt; voorbeeld van negatieve invloed op reikwijdte en reikhoogte



Smallere rand, daardoor inworp opening lager. Plek tagplaat net op grenshoogte, hoewel aan voorzijde. Diepe opening maakt omkeren emmertje lastig. Klep zit buiten reikhoogte en reikwijdte. Te gering contrast tussen container en klep.